

Staten har brutt EØS-avtalen og betaler millionerstatning til tannlege utdannet i Danmark, 2.0

Staten har nok en gang betalt millionerstatning til en tannlege utdannet i Danmark, som feilaktig fikk avslag på autorisasjon som tannlege i Norge i 2018. Dette er andre gang vi representerer en tannlege i et erstatnings søksmål mot staten.

✍ **STONE GALAASEN, ADVOKAT I NTF (PROSESSFULLMEKTIG FOR DE PRIVATE PARTENE I DANMARKSAK I OG II)**

Først en kort rekapitulering av den første Danmarksaken. Tvistetemaet var om tannleger med femårig utdanning fra Danmark har rett til autorisasjon i Norge, eller rettere sagt om staten har et faktisk eller rettslig grunnlag for å *slutte* å godkjenne en utdanning som har gitt rett til å jobbe som tannlege i Norge i over 40 år. (1)

Agder lagmannsrett konkluderte med at tannleger utdannet i Danmark har rett til autorisasjon i Norge, at forvaltningspraksis har vært feil minst siden 2007, at staten har brutt EØS-avtalen og har erstatningsansvar (2). Dommen var enstemmig. Staten tapte på alle punkter, men anket til Høyesterett.

Det ble inngått forlik høsten 2021, rett før saken var berammet i Høyesterett, etter at også EFTA-domstolen hadde stadfestet at staten har brutt EØS-avtalen (3). Tannlegen fikk om lag 1,6 millioner i erstatning. Staten betalte i tillegg kr 850 000 i saksomkostnader til NTF.

Den første Danmarksaken førte til at Norge endret autorisasjonspraksis for tannleger, leger og annet helsepersonell med utdanning fra EØS-land fra 1. juli 2021.

Den andre Danmarksaken gjaldt kun krav på erstatning (4). Også denne tannlegen hadde feilaktig fått avslag på autorisasjon i 2018, men hadde i mellomtiden fått autorisasjon i Norge. Tannlegens erstatningskrav ble først møtt med en uholdbar anførsel fra statens side om at kravet var foreldet. Det ble inngått forlik rett før saken var berammet i Oslo tingrett.

Saken ble forlikt ved at Helse- og omsorgsdepartementet betalte erstatning for inntektstap for 2018-2023, erstatning for

fremtidig tap for 2024-2025 og saksøkers merkostnader på grunn av det ugyldige avslaget. Tannlegen fikk totalt om lag 1,5 millioner i erstatning. Staten betalte i tillegg kr 280 000 i saksomkostninger til NTF.

Bakgrunnen for Danmarksakene var ikke komplisert jus, men at staten minst siden 2007 har fattet vedtak basert på grunnleggende feil faktum, uten å undersøke hva som er riktig faktum (5).

Mye mer kunne ha vært sagt, men essensen er at lagmannsrettens domsslutning i den første Danmarksaken var riktig, også uavhengig av EØS-avtalen og direktivet. De femårige tannlegeutdanningene i Norge og Danmark er faglig jevn gode. Tannleger utdannet i Danmark har dermed rettskrav på autorisasjon i Norge. Dette har vært gjeldende norsk rett siden lenge før EØS-avtalen trådte i kraft. (6)

REFERANSER

1. Se om sakens bakgrunn, riktig faktum og riktig rettsanvendelse i artikkelen «Danmarksaken»: Staten har brutt EØS-avtalen», Tidende nr. 11/2021. «Staten erkjenner erstatningsansvar i viktig autorisasjonstvist», nyhetssak fra NTF, 19.10.2021. Se også flere artikler i Khrono, bl.a. «Som nyutdannet ble hun nektet autorisasjon. Nå får hun erstatning fra staten», 17.10.2021.
2. Dom fra Agder lagmannsrett 2.7 2019, LA-2018-179643, er publisert på www.lovdato.no
3. EFTA-domstolens dom 25.3 2021, sak E-3/20 avsnitt 54-76. Se <https://eftacourt.int/cases/e-320/>.
4. Sak nr. 22-095940TVI-TOSL/05. Saken ble hevet som forlikt 7.2 2024.
5. Saksbehandlingsfeil, jf. forvaltningsloven § 17. Se riktig faktum i lagmannsrettens dom punkt 5 og 6.4.
6. Helsepersonelloven § 48a (1) c, jf. den gamle tannlegeloven § 2 nr. 1. Se lagmannsrettens dom punkt 7.8.